

glücklich, bester Herr!“ „Od koda tebi nemačko?“ ga začuden poprašam. „No, od koda?“ mi odgovori; „od tamo, od kodar mi i drugi jezici. K meni zahajajo — mi govori na dalje — ljudje vseh dežel in vseh ver, in od njih naučil sem se vseh jezikov; govorim turški, grški, cincarski, vlaški, nemšk in vse, kar vam drago.“ Srbski narod je res navadno darovit. Vsak trgovec zna po več jezikov, ki se jih je mimo gredé naučil; mnogo priprostih seljakov sem že naletel, ki so govorili vlaški, turški, grški, cincarski. Posebno po mestih so mnogo-jezičniki; samo nemški malo kdo zna, ker Srbin na „Švaba“ mnogo bolj mrzi, nego na Turčina; zato sem se nemški govorečemu mlademu oštirju v Ražnji res zeló čudil.

(Dal. prih.)

Smešnica.

„Žnidar“ ne pa „krojač.“

Čujte! v nekem mestu na Gorenškem ni nobenega krojača.

Nedavno oznani eden izmed duhovnikov ondotnega mesta, da bo prihodnji teden maša za „krojaško društvo.“ Ta gospod je namreč rabil dobro slovansko besedo „krojač“ ali „krajac“ namesti po nemški „schneider“ pokaženo „žnidar.“ Tako imenovanje pa ude tega društva tako razkači, da se pridejo zavoljo tega pritožiti rekoč: „Zanaprej naj se z večim spoštovanjem imenuje naš „cenft.“ Mi nismo krojači, ampak — žnidarji. V našem mestu ni nobenega krojaškega društva, ampak „žnidarski cenft.“

Da bi Prešeren še živel, gotovo bi ta „cenft“ počastil in tako-le zapel:

Višnjani, kam ste svojega polža djali?

Za ljubčka l..... žnidarjem smo ga prodali!

Dopisi.

Iz Dunaja 2. julija. — r — Ker so povedale „Novice“ unidan iz Trsta, da je deputacija slovenske okolice tržaške nesla po izgledu družih mest pismo udanosti presvitlemu cesarju na Dunaj, naj povedó svojim čitateljem, da preprijazni sprejem, ki so ga gospodje Nabergoj, Primožič in Lavrenčič 25. dne u. m. našli pri Njih Veličanstvu, je očitno znamenje bilo, kako močno Jih je razveselilo razodetje onih čutil, ktera navdajajo zveste prebivalce tržaškega primorja in ki so lastnina vsem Slovencem. Poprijeli so se vrli možaki slovenski te prilike, da so po avdijencii pri cesarji se poklonili tudi državnemu ministru grofu Belkrediju in mu povedali, da še zmiraj stavijo Slovenci zaupanje na-nj, da pa so njih srca že mnogokrat zeló potrta bila, ko so videli, da slovenskemu narodu še ne dohajajo tiste pravice, ktere gredó vsakemu narodu v ustavni Avstrii. Radi verjamemo, da ministerstvo ne more vsega v hipu storiti kar bi morebiti rado; al če zaupanje sem ter tje peša, naj pomisli sl. ministerstvo, da, kdor je žejin, zeló žejin, težko težko čaka požirka hladilne vode. Tako tudi slovenski narod hrepení po tem, da sl. ministerstvo zdaj in zdaj kaj odločnega storí na korist našemu narodu, čegar obnašanje v vseh okoliščinah je tako, da pošteno more o sebi reči, da zasluži, kar se mu dá. Gospod minister jim je obljubil vse dobro. Bog daj! Mi pa moramo trkati, trkati tako dolgo, dokler se nam ne odpre.

V Gorici 8. julija. ☉ — Zaslugam plačilo! Visoka vlada se je ozrla na neutrudljivo delavnost, ne navadno mnogostrano spretnost in raznovrstne zasluge znanega prvaka med tukajšnjimi Slovenci: vrli Winkler je c. kr. okrajni predstojnik v Karminu (laško-slovenskem okraji). Tam na sedanji novi meji

kraljestva italijanskega bota imela država in slovenstvo v njem neomagljiv steber. Prav tako! — Žali nas pa vendar to, da zgubi naša čitavnica svojega predsednika, kateremu bo težko v vsakem oziru enakovrstnega nastopnika dobiti. V deželnem odboru, upamo, da vsaj za zdaj, še ostane. — Pretekli teden je svetli cesar potrdil tisto Winkler-Gorjupovo popravo volitne postave za goriški deželni zbor, zastran ktere je bil — kakor se bravci „Novic“ gotovo še spominjajo — hud boj med slovenskimi in laškimi poslanci v našem deželnem zboru meseca januarija t. l. Slovencem je zdaj mogoče 3 slovenske poslance več v zbor izvoliti. Iz marsičesa se kaže, da ima vlada vendar namen, na Primorskem slovenstvo podpirati. — Da smo se Benecije iznebili, ni v tem oziru nikaka nesreča; laške agitacije tudi pri nas bode iz tega in družih vzrokov konec, vse drugo dosežemo s poštenim delovanjem med mejami postav po naravnem razvijanju slovenske narodnosti. Njega Veličanstvu pa naj doní od zvestih zahodnih Slovencev v znamenje hvaležnosti prisrčen: Živio!

Iz Trsta 7. julija. — Radostni moremo danes naznaniti novico, da marljivo prizadevanje našega domoljubnega rojaka gosp. A. C. Fabian-a, kateremu je obveljalo, da je med Avstrijo in Mehiko ustanovil ladije, ki v stanovitnem času blagó in vse drugo vozijo iz Avstrije v Mehiko in iz Mehike v Avstrijo, je našlo celó priznanje mehikanskega cesarja Maksimilijana I., ki mu je ravnokar častni naslov dal cesarkega dvornega špeditêrja, po katerem se gospod Fabiani sme pisati „A. C. Fabiani Comisionista de la Corte de Su Magestad Maximiliano I. de Mexico.“ Mi prav srčno častitamo gosp. Fabian-u k temu poslavljenju in želimo najboljši vspeh podvzetju njegovemu, s katerim je potrdil, kar naš Vodnik poje o prebrisaní glavi naših rojakov rekoč:

Iše te sreča, um ti je dan,

Najdel jo boš, ak' nisi zaspan!

Iz Trsta 6. julija. V. (Poslano.) — Tukaj se bo drugo nedeljo prve, in drugo nedeljo druge polovice vsacega meseca, tedaj dvakrat vsaki mesec, na svetlo dajal še en slovensk list pod naslovom: „Tržaški Ljudomil“, kterege lastnik je J. G. Vrdelski, vrednik pa Martelanec. Cena mu bo za celo leto 1 gold. 20 soldov, za pol leta 60 soldov, in za tri mesece 30 sold., s pošto pa 1 gold. 40 soldov za celo leto, 70 soldov za pol leta in 35 soldov za tri mesece. Sicer se bo tudi prodajal po 5 soldov vsak iztis tukaj in morda še drugod. Prvi list pride že 15. dne tega meseca, in se bo precej razposlal med Slovence, ki ga bodo gotovo radi brali. Ta list bo političen, podučiven in kratkočasen (njegov program se bo našel v omenjenem prvem listu). Pisma in naročnino bo prejemal J. G. Vrdelski v hiši Jakoba Svetina „Via Farnedo“ št. 28 v prvem nadstropji v Trstu.

Iz Sevnice na Štaj. (Vabilo.) Prihodnjo nedeljo, to je 15. dne tega meseca, bo imela Sevnška čitalnica občni zbor in sicer ob 7. uri zvečer. Predložil se bode račun preteklega polletja in pogovarjalo se o marsikterih potrebah na korist čitalnici. Po tem bo tombola v prid ranjenim vojakom. Vse čast. člane vljudno vabi odbor čitalničin.

Iz Senožeč 5. julija. — Na vprašanja v poslednjih „Novicah“ le ta-le zadnji odgovor. *) Naj se dopisnik podá k gosposki, pa bode izvedel, da so se vsi srenjski predstojniki sè privzetimi srenjskimi možmi na sklep zastran županovega magacina podpisali. Kar se

*) S tem tedaj sklenejo „Novice“ debate o stvaréh, ki so „pro“ in „ntra“ že dovolj pretresane bile. Vred.

podpisa za reško cesto tiče, naj popraša senadolskega župana J. Prhavca, pa bo tudi izvedel, pri čem da je. Z dopisom v „Slovincu“ števil. 50 nisem imel jez nič opraviti; nisem ga ne pisal, ne drugzega inšpiriral, tem manj, ker se mi je ga bravši prav čudno zdelo, da se še kdo drug podstopi resnico pisati in svetu naznaniti.

Fr. L.

Iz Novega mesta. ** — Nove občine so se pri nas dosti dobro — večidel po farah — vredile. Namesti 23 županij, ki jih je dozdej bilo, jih bode po novi osnovi le 10; se vé, da so si podobčine pridržale gospodarstvo s svojim lastnim premoženjem. Nove velike občine tedaj bojo: Novomesto, Mirna Peč, Prečna, Sv. Peter, Bela Cerkev, Brusnice, Stopiče, Toplice, Poljane, Črmošnice. — Po politični razdelitvi od 1817. leta bilo je sicer le 6 velikih občin, vendar smo zadovoljni, da so zdaj jih saj le 10 naredili namesti poprejšnjih 23. Hvala tedaj razumnosti naših ljudi!

Iz Krškega 8. julija. (Novi savski most.) Dosti časa je preteklo in dosti ovir je bilo premagati, predno se je most čez Savo med Krškim na Kranjskem in med Vidmom na Štajarskem delati začel. Prva čast in hvala gré slavnemu deželnemu zboru v Ljubljani, kateri je potrebo tega mosta resno spoznal in za njega 10.000 gld. iz deželnega zaloga odločil, zraven pa še posebno deželnemu odboru, ki je tako radovoljno na roke šel podvzetniku gosp. Maks. Stepišniku; čast in hvala pa tudi bistroumnemu gosp. Stepišnik-u, ki je težavno delo prevzel, v jeseni l. l. začel in včeraj zares lep, trdni, 84 sežnjevi dolgi iz 10 polá obstoječi most srečno dovršil. Danes je bil le-tá na vsaki poli z raznimi zastavami, z brezovim drevjem in na štajarski meji s slavolokom (na katerim se je od ene strani napis: „SLaVa TeB, CeLJan, zDeLaVeC saVskega Mosta“, in od druge strani: Živi gospod Maks Stepišnik! bral) okinčani most med gromenjem možnarjev na Kranjskem in Štajarskem od visokočastitega gosp. dekana iz Leskovca s pomočjo 4 družih gosp. duhovnov okoli 12. ure vpricho obilne množice slovesno blagoslovljen in njegov važni pomen od visokočastitega gosp. dekana iz Vidma v kratkem pa krepkem govoru zbranemu ljudstvu razložen. Potem je sledilo dobro kosilo, pri katerem so se raznovrstne napitnice slišale. — Sedaj je občinstvu most odprt, ki bode zanaprej sredstvo, katero ne bo ne hoje ne voznje bodi-si ob veliki vodi, bodi-si ob ostri zimi, akoravno bi Sava zamrznila, od brega do brega zadrževalo. Bog mu daj dolg in srečen obstoj!

Klanšekov France.

S Kranjske gore 7. julija. J. R. — Letina pri nas še dosti dobro kaže; tudi bčele so precej dobro rojile. Če bi jih kdo želel pred ajdovo pašo kupiti, nabralo bi se jih tukaj že kak voz. Tudi cena jim ne bo prenapeta, zato ker ljudem denarja manjka. Poznám tri bčelarje, ki bi jih radi prodali tri do štiri vozove, drugi pa gotovo tudi kaj.

Iz Peč. — Vse zdaj le posluša grom silovitih topov v vojski; nas vendar žalostni ta hrup ni tako oglušil, da ne bi z veseljem poslušali novega zvona, kterege nam je vlil mladi mojster Albert Zamasa, čegar prvo delo je ta zvon, ki tehta 20 centov in 81 fantov, ima lep čist glas in se sè starima zvonovoma tako prijetno ujema, da je veselje slišati zvonjenje.

Iz Ljubljane. Tudi naše mesto je grozno potrla prenesrečna bitva pri Kraljičinem Gradcu na Českem 3. dne t. m. in to toliko bolj, ker se je vsak že radoval novice, da bo pruska armada gotovo tepena; nihče ni mislil, da je le mogoče kaj takega. Kamor si prišel, ni bilo drugzega govora kot o tej veliki nesrečni vojski, in ugibalo se je na vsakem mestu, kaj tolike zgube mora biti krivo, ker je vendar vsemu svetu znano, kaki

junaki so naši vojaki. Kmali je bilo gotovo, odkod ta nesreča. Prvič zato, ker so našo armado — razun saksanske in zdaj vjete hanoveranske — zapustile vse nemške armade, na ktere se avstrijska politika tako zlo naslanjala! — drugič zato, ker nismo imeli dobrih vojskovodjev, in tretjič zato, ker puške naših vojakov se dokaj slabeje od pruskih na iglo, o katerih bomo v „novičarji“ več govorili. — Zdaj začasno miruje orožje na jugu in severju, — Bog daj, da se obrne še vse, kolikor je mogoče, na dobro Avstrii — Avstrii taki, ki je sama sebi zadosti, brez tacihih zaveznikov, ki jo puščajo v odločivnih časih na cedilu! To pa nam daje tudi upanje, da se nemškemu interesu ne žrtuje več interes Avstrije in da se zavoljo Holštajna in kakega Avgustenburžca na kocko ne meče sreča in korist narodov avstrijskih. Dajte junaški naši armadi dobre voditelje, dajte ji orožje tako, s kakoršnim se bije sovražnik naš; poprimite se ob enem politike čisto avstrijske, vsaki narodnosti pravične, premenite sistemo, navdahnite zastareli organizem z državnim duhom mladim, duhom krepkim, in ne bomo čakali dolgo, da pride dan maščevanja nad sovražnikom našim!

— C. k. deželno predsedstvo po c. kr. kantonskih gosposkah pošilja vsem županijam po deželi „vojskina naznanila“, ktera po telegramih na kratko v nemškem in slovenskem jeziku popisujejo dogodbe na južnem in severnem bojišču. To je hvale vredno, pa tudi kaže, da je mogoče, da se tudi meščanom ljubljanskim, kateri le slovenski razumejo, dá, kar se daje ljudem po deželi. Kako radovedno obstopajo ljudje nsake vrste vogle mestnih ulic, kjer so taka naznanila nabita, lahko se je že vsak večkrat prepričal, pa tudi to je lahko slišal, da se revčeki nalagajo, ki ne razumejo nemški, in laži potem raznašajo dalje.

— V petek popoldne je zadnji oddelek v Ljubljani nabranih prostovoljnih planinskih strelcev zapustil Ljubljano ter se po železnici podal na Dunaj, odkodar gré v Floridsdorf poleg Dunaja. Na kolodvoru ljubljanskem sta jih vpricho mnogo odbornikov in drugzega ljudstva prvosednik odbora za nabéro naših planinskih strelcev g. baron Codelli v nemškem, g. odbornik dr. Toman pa v slovenskem jeziku z navdušeno besedo za slovó nagovorila, ktera je včinila očiten vtisek na mladenče, ki so šli na boj za domovino.

— Štacuna Stökelnova kaže klobuk naših planinskih strelcev s pérjanico in kokardo. Take pérjanice in kokarde se lahko naredé v vsaki hiši, ker perésa se po številu, obliki, dolgosti in barvi smejo narediti tudi drugač, le kokarde morajo biti vse enake. Srcu vajakovemu dobro dé, ako daleč od svoje domovine prejme dokaze, da domači mislijo na-nj. Tak ljubeznjivi spominek pa lahko s perjanicami in kokardami darujejo naše blage gospé in gospodičine našim planiskim strelcem, ki so prostovoljno šli v boj za Avstrijo in domovino našo. Ktera kaj takega naredí, naj izroči vse to odborniku gosp. grofu Wurmbrandu, ki hvaležen sprejema take darove in jih pošilja našim planiskim strelcem.

— Za drugo letošnjo rekrutbo manjka nam še 23 mož, ker vsi drugi so se nabrali po prostovoljcih. Da bi se še teh 23 po isti poti nabralo, je mestna gosposka sklenila, naj se vsacemu, kdor stopi za Ljubljano v vojaštvo, dá 25 gold. na roko; ker se je pa po radovoljnih doneskinih nekterih meščanov nabralo še za vsacega prostovolja 15 gold., tedaj prejme vsak 40 gold.

— Mestjansko društvo trnovske kosarne in društvo za denarno pripomoč rokodelcem (obé društvu pod vodstvom gosp. J. Horaka) ste tudi prav lepo svojo radodarnost skazale ranjenim vjakom: uno je darovalo

100 gold. v denarjih, to pa 100 novih srajc. — Tako národna društva vsegdar stojé v prvi vrsti, kadar je treba za blage namene djanske pomoči.

— Doživeli smo zopet take čase, da se nekteri med nami ponašajo, kakor da bi bili edini patriotizem „v štant“ vzeli. Tem „štantmanom“, kateri s dolgimi ali kratkimi nogami koračijo po ulicah, mi le na kratko to-le rečemo: Pravi patriotizem se kaže le djansko; besede sladke nič ne veljajo, tudi farizejsko postopanje nič; mi imamo zdaj po „Laib. Ztg.“ oficijalne dokaze v rokah, koliko djanskega patriotizma je ta in uni pokazal. Ker hranujemo te liste kakor zlató, se dá vsacega patriotizem po številkah ceniti, in kadar se bode kdo šopiril s svojim patriotizmom, bomo pogledali v te liste in lahko zavrnilo širokoustnike.

— („Sokolci“ in ranjeni vojaki.) Sokolovo društvo ima že to srečo, da ga nekteri brž grajajo, ako ne stori ravno tega, kar storijo nemški turnerji. Ako pa turnerji ne storijo, kar storé sokolci, ne črhnejo isti ljudje ne besede. Tako, na priliko, so se sokolci združeni s čitalnico žrtovali stradajočim Notranjcem in Dolencem in naklonili lepo denarno pripomoč ubozim; turnerji niso nič storili, al tisti, ki zdaj črtijo sokola, niso se glasilili zoper une; zdaj pa, ko so se — s pohvalo tudi mi to priznavamo — turnerji ponudili milosrčnim gospém na pomoč ranjencim na kolodvoru ljubljanskem, slišalo se je od znane stranke toliko bridkih besedi zoper sokolce, da se je mestni župan g. dr. Costa, kot načelnik sokolovega društva, podal k Njih ekscelencii deželnemu poglavarju in mu z odkritosrčno besedo razložil vzroke, zakaj da se dozdej sokolci niso udeležili delovanja na kolodvoru, pa je ob enem pripravljenost njihovo v isto pripomoč zagotovil, ako je želí družba milosrčnih gospá, ker drugače bi se utegnilo sokolcem očitati, da se silijo v stvar, v katero jih nihče ni pozval. Po tem pogovoru se je g. dr. Costa obrnil do gosp. dr. Stökel-na, načelnika turnerjev, ki je ponudbo sokolovo, da vsak drug dan ali vsak drug teden prevzame delovanje na kolodvoru, radosten sprejel; al gotov odgovor na to ponudbo je gosp. županu na drugi dan obljubil, ko izvé sklep odbora turnerskega. Odbor pa je — zavrgel ponudbo, in tako se je spolnilo, kar je župan v prvem pogovoru razodel deželnemu gospodu poglavarju, pa se mu je takrat neverjetno zdelo. — Debáto med sokolci in turnerji je sokolov odbor pismeno 5. dan t. m. naznanil Njih ekscelencii in pri tej priliki vnovič zagotovil, da sokol ni nič manj lojalen, patrijotičen in ljudomil kakor vsako drugo društvo, da ga pa skušnje učijo, da vsikdar najbolje stori, ako se ne vtikuje nikamor, kjer so že drugi; na vsaki poziv pa bo zadovoljno in nemudoma svojo dolžnost storil. — 6. dne t. m. je gosp. župan, kot načelnik sokolovega društva, od gospoda deželnega poglavarja prejel sledeče pismo: „Ker po razodetih mi razmerah za zdaj odpade delavnost sokolova na kolodvoru, se zahvaljujem za naznanilo ljudomile pripravljenosti, katero mi je odbor priobčil s pismom od 5. dne t. m.“ — Tako je za zdaj ta stvar pri kraji. Ker se je mnogo jezikov očitno brusilo o tej zadevi, zdi se nam potrebno, da tudi očitno povemo, kako in kaj, da svet vidi, da je sokolovo društvo rado na pomoč povsod, a se ne sili nikamor!

— Zdaj je gotovo, da c. kr. deželna general-komanda (vise vojaško poveljstvo) iz Vidma (Udine) pride v Ljubljano.

— C. kr. poštno vodstvo v Trstu je razposlalo vsem c. kr. poštam ukaz, da v take kraje, ki jih je sovražnik posedel, razun pisem ne sprejemajo nobenih drugih reči.

— Poslednji naš sejm (češnjov sejm) je bil reven,

da malokdaj tako. Niti ljudi niti denarja ni bilo viditi, le živine, posebno goveje, so prignali toliko, da že dolgo tolike ne pomnimo; al čeravno ji je cena bila nizka, vendar ni bilo kupčije, ker ni bilo — kupca. Naravno je tedaj, da je meso ta mesec za krajcar cenejše.

— Koncert, ki ga je filharmonična družba namenila preteklo saboto na korist ranjenim vojakom, je jutri v gledišču.

— Kakor slišimo, bode prav lepa „beseda“, ki jo društvo Sokolovo na pomoč ranjenim vojakom napravi v nedeljo zvečer na vrtu čitalničinem.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zeló nesrečen boj je 3. dne t. m. imela naša armada s prusko pri Kraljičinem Gradcu na Českem. Vsa naznanila so v tem soglasna, da to ni bilo navadno bojevanje, marveč pravo klanje. Do treh popoldne so naši še precej srečni bili, al po treh se obrne vojna sreča; čedalje bolj seka sovražnik po naših; okoli 7. ure zvečer nastane huda nevihta; dež pritisne puškini dim na zemljo, da se ni lahko kaj razločilo; to pa je bilo sovražniku na roko, da je zavzel pri Hlumu stališče naše armade in nenadoma prijel armado našo od strani in odzadej tako, da se podá v beg izprva počasi, potem pa brzo proti vojskinim mostovom na Labi; ker je drug pred drugim hitel, jih je veliko tudi potonilo v vodi; vsa armada se je razkropila tisti dan. Da je silno veliko vojakov kakor tudi oficirjev mrtvih obležalo in več ali manj ranjenih bilo, ni treba praviti; pa tudi pruska armada je to svoje skupila. Kolikošno zgubo je na severnem bojišču trpela dosihmal naša armada, se ne vé za gotovo; cenijo jo na 100.000 mož. 4. dne t. m. je telegram iz Dunaja prinesel naznanilo, da se bodo generali Clam-Gallas, Henikstein in Križmanić postavili pred vojaško sodbo, ker so na sumu, da je njih vojskovodstvo isti dan zakričilo mnogo nesreče. Tudi zoper višega vojskovodja Benedeka se čuje mrmranje, da ni drugače postavil armade in pruski zasedel naše česke dežele. Vladni dunajski časnik „Wien. Zeitg.“ od 9. dne t. m. piše, da „še ni mogoče za gotovo povedati, kako stoji s severno našo armado in kolika je bila zguba 3. julija; to pa je gotovo, da se razkropljena armada zopet zbira in da zguba vendar ni celó tako grozna kakor se je izprva mislilo.“ Brž ko je presvitli naš cesar izvedel strašno nesrečo na severnem bojišču, je pisal cesarju Napoleonu, da mu (se ve, da proti pogodbami) odstopi laško deželo, da potem more vso armado iz Laškega vzeti in jo poslati proti pruski. Napoleon je sprejel odstopljeno Laško, ki ga bo (kakor 1859. leta za dobro odškodovanje) dal Lahom. Ob enem pa se je ponudil našemu cesarju, da hoče posrednik biti za mirno spravo med prusko in avstrijsko vlado. Cesar naš in kralj pruski sta sprejela to ponudbo in govorilo se je že, da za 6 tednov preneha vojska tudi med prusko in našo armado. Al danes se zopet sliši, da se kažejo zapreke primirju in da se utegne boj s Prusom kmali spet začeti. Saj to je gotovo, da je pruska armada posedla že tudi Prago. Na Laškem je nehala vojska, ker Napoleon pravi, da je za zdaj laška dežela njegova in se Lah ne smejo več ganiti. Po „Triest.“ je laški vojskovodja Cialdini s svojo armado šel čez reko Pad in Benetke posedel. — To vse je bilo treba poprej povedati, da bravci naši razumejo drugi cesarjev razglas, ki je ravnokar iz Dunaja poslan vsem avstrijskim narodom, in se po večem tako-le glasi: „Velika nesreča, ki je vkljub junaškemu uporu zadela Mojo severno armado, — nevarnosti, ki zavoljo tega pretijo državi, — nadloge, ki po vojski